

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 149g/2020

privind excepția de neconstituționalitate
a unor dispoziții din articolul 46 alin. (1) din Codul de procedură penală
(*strămutarea judecării cauzei penale de la instanța competentă la o
altă instanță egală în grad*)

CHIȘINĂU

13 octombrie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 17 septembrie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 13 octombrie 2020, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „în cazul în care prin aceasta se poate obține soluționarea ei obiectivă, rapidă, completă și se asigură desfășurarea normală a procesului” din articolul 46 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de dnii avocați Denis Calaida și Aureliu Colenco, în interesele dlui Ilan Șor, în dosarul nr. 1cs-100/2020, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.
2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecată de la Curtea Supremă de Justiție format din dna Nadejda Toma și dnii Vladimir Timofti și Victor Boico, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 21 iunie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, i-a constatat vinovăția dlui Ilan Șor la comiterea infracțiunilor prevăzute de articolele 196 alin. (4) [*cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune sau abuz de încredere*] și 243 alin. (3) lit. b) [*spălarea banilor în proporții deosebit de mari*] din Codul penal.
4. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de procuror și de apărătorii inculpatului. Cererile de apel se află în examinare la Curtea de Apel Cahul.
5. Pe 1 septembrie 2020, dnii avocați Denis Calaida și Aureliu Colenco au depus, în interesele dlui Ilan Șor, o cerere de strămutare a cauzei la o altă instanță egală în grad. Cererea de strămutare a fost trimisă spre examinare Curții Supreme de Justiție, conform competenței.
6. În aceeași zi, dnii avocați Denis Calaida și Aureliu Colenco au ridicat, în interesele dlui Ilan Șor, excepția de neconstituționalitate a

textului „în cazul în care prin aceasta se poate obține soluționarea ei obiectivă, rapidă, completă și se asigură desfășurarea normală a procesului” din articolul 46 alin. (1) din Codul de procedură penală.

7. Printr-o încheiere din 8 septembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

9. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 46 Strămutarea judecării cauzei penale de la instanța competentă la o altă instanță egală în grad

(1) Curtea Supremă de Justiție strămută judecarea unei cauze penale de la instanța competentă la o altă instanță egală în grad **în cazul în care prin aceasta se poate obține soluționarea ei obiectivă, rapidă, completă și se asigură desfășurarea normală a procesului.**

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției de neconstituționalitate afirmă că textul „în cazul în care prin aceasta se poate obține soluționarea ei obiectivă, rapidă, completă și se asigură desfășurarea normală a procesului” din articolul 46

alin. (1) din Codul de procedură penală este vag și imprecis, pentru că legislatorul nu a stabilit criterii clare în baza cărora Curtea Supremă de Justiție ar putea decide asupra strămutării unei cauze penale de la instanța competentă la o altă instanță egală în grad și, în consecință, există riscul arbitrariului.

11. În acest sens, autorul excepției de neconstituționalitate face trimitere la mai multe încheieri ale Curții Supreme de Justiție care ar fi contradictorii, inclusiv la cele pronunțate în cazul în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

12. În opinia sa, dispozițiile contestate încalcă articolele 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*] și 23 alin. (2) [*calitatea legii*] din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentanții unei părți din proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „în cazul în care prin aceasta se poate obține soluționarea ei obiectivă, rapidă, completă și se asigură desfășurarea normală a procesului” din articolul 46 alin. (1) din Codul de procedură penală. Prevederile contestate stabilesc motivele pentru care o cauză penală poate fi strămutată.

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care a fost solicitată strămutarea judecării cauzei penale la o altă instanță egală în grad (a se vedea § 5 *supra*). Prin urmare, Curtea consideră că prevederile contestate pot fi aplicate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

18. Curtea observă că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

19. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept din Constituție în cauza concretă pendinte în fața instanțelor de judecată. Curtea trebuie să verifice, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință în vreun drept fundamental (DCC nr. 8 din 24 ianuarie 2020, § 27; DCC nr. 24 din 2 martie 2020, § 18; DCC nr. 63 din 11 iunie 2020, § 19; DCC nr. 64 din 11 iunie 2020, § 19).

20. Autorul excepției de neconstituționalitate pretinde că textul ar fi imprevizibil și că ar contraveni articolelor 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*] și 23 alin. (2) [*calitatea legii*] din Constituție.

21. În jurisprudența sa, Curtea a subliniat că articolul 1 alin. (3) din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabil, autorul excepției de neconstituționalitate trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturi substanțiale garantate de Constituție. Abia la analiza caracterului justificat al ingerinței în drepturile substanțiale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă valorile și standardele pe care le garantează articolul 1 alin. (3) din Constituție (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 29 din 12 decembrie 2019 § 19; DCC nr. 56 din 2 iunie 2020, § 23 și jurisprudența citată acolo). Astfel, garanțiile articolului 1 alin. (3) din Constituție, care se referă la respectarea statului de drept, pot interveni dacă este constatată aplicabilitatea unui drept fundamental. Ele nu pot fi analizate, însă, în mod individual (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 19 din 24 septembrie 2019, § 16).

22. Totodată, Curtea a menționat că pentru a putea fi invocat standardul calității legii prevăzut de articolul 23 alin. (2) din Constituție trebuie să existe o ingerință într-un drept fundamental. Curtea a stabilit că nu există o problemă de constituționalitate din perspectiva calității unei legi atât timp cât nu este afectat un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 38 din 7 aprilie 2020, § 20, DCC nr. 56 din 2 iunie 2020, § 24, și jurisprudența citată acolo). Altfel spus, testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental. Calitatea unei legi nu constituie o problemă de constituționalitate atât timp cât nu este afectat un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 68 din 15 iunie 2020, § 21, și jurisprudența citată acolo).

23. În această cauză, autorul excepției de neconstituționalitate nu a susținut că textul contestat ar prezenta vreo ingerință într-un drept garantat de Constituție.

24. În același timp, Curtea reține că Codul de procedură penală nu poate să abunde în texte explicative. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept procedural penal (DCC nr. 63 din 25 aprilie 2019, §§ 16-17; DCC nr. 91 din 19 septembrie 2019, § 17).

25. Mai mult, Curtea observă că, sub aparența unor critici referitoare la neclaritatea și la imprevizibilitatea prevederilor contestate, autorul excepției de neconstituționalitate își exprimă, prin argumentele invocate, dezacordul cu felul în care a fost interpretat și aplicat textul contestat în cauza sa.

26. Curtea reamintește că aspectele legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale (a se vedea DCC nr. 48 din 5 aprilie 2019, § 15; DCC nr. 91 din 19 septembrie 2019, § 19; DCC nr. 106 din 7 octombrie 2019, § 25; DCC nr. 97 din 6 august 2020, § 31). Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată. De altfel, și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că rolul

decizional conferit instanțelor de judecată urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor (*Rohlena v. Cehia*, [MC], 27 ianuarie 2015, §§ 50-51).

27. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a textului „în cazul în care prin aceasta se poate obține soluționarea ei obiectivă, rapidă, completă și se asigură desfășurarea normală a procesului” din articolul 46 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de dnii avocați Denis Calaida și Aureliu Colenco, în interesele dlui Ilan Șor, în dosarul nr. 1cs-100/2020, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 13 octombrie 2020

DCC nr. 118

Dosarul nr. 149g/2020